

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosveta«

God. II. ~ Broj 34.

Ljubljana,
20. augusta
1931.Izlazi svakog četvrtika • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava u Ljubljani (Narodni dom)
Telefon br. 2543 • Račun kod poštanske štedionice br. 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

DR. RUDE BIČANIĆ (Zagreb):

Karel Havliček - Borovski

Pred nekoliko dana (29. jula) navršilo se 75 godina od smrti velikog češkog preporoditelja Karla Havlička. Najinteresantnija ličnost češkog narodnog preporoda — tako ga zove glasoviti slavista, Francuz Louis Léger. Masaryk je o njemu napisao divnu monografiju; zove ga »preporoditelem naroda i vodom češkog javnog mišljenja« burnih godina, tamo oko polovice XIX. stoleća. Sam Masaryk se priznaje njegovim učenikom. Havličkov nacionalni i politički protivnik, ondašnji austrijski ministar pravde Schmerling, priznaje javno, da je Havliček bio »najtalentiraniji i najgenijalniji novinar svoga vremena u Austriji«. Doista je po dubini svoga shvatanja, originalnosti svojih pogleda i čvrstini svoga karaktera Karel Havliček jedna od najsjajnijih pojava moderne slovenske istorije.

On je i naš, sokolski učitelj. Njegovu učenju postalo je već odavna sastavni deo čehoslovačkog općeg narodnog programa, koji je usvojilo i čehoslovačko Sokolstvo. Preko njega dosiegao je upliv Havličkovih ideja i do nas. U mnogim sokolskim knjigama naći ćemo tragova njegovih misli, a često i samo parafrazirane njegove vlastite reči.

Sin maloga trgovca — rodio se 1821. g. u Borovu, u Češkoj. U ranoj mladosti ne pokazuje znakove baš osobite darovitosti. Istom kasnije dolaze do izražaja njegove sjajne sposobnosti, koje će intenzivirati i borbeni život brzo da istroši. Polazi najpre u bogosloviju. Tamo se bavi više literaturom, nego bogoslovijom — čita osobito katoličkog demokrata Lamenaisa: »Nemiran duh« traži istinu — sam. Zato ga isključuje iz bogoslovije. Uči za profesora — i to mu ne prija. Živa borbenost narav ne da se u kalupe birokratske karijere. Putuje mnogo, u Poljsku, u Rusiju. Vraća se kući još mlad, ali pun životnog iskustva i posvećuje se žurnalistici. Tu se razvija za vrlo kratko vreme u prvog češkog publicistu u modernom smislu reči. Njegov upliv na čehoslovački javni život postaje sve jači, i doskora je on voda čehoslovačkog javnog mišljenja.

Odgovorna i velika uloga u veku štampe i bpc pismenosti. Kako je on vrši?

Nije demagog, koji laska čitalačkom publici, on je strog, neumoljiv, oštar kritičar čitavog javnog života. Nije megaloman, ne preuveličava, ne dodvorava se, a niti se plaši istine. Pravi tip novinara, onog mladog, svežeg liberalizma iz prve polovine devetnaestog veka. »Jedini i pravi neprijatelj naše narodnosti — smo mi sami«, kaže Havliček u jednom svom članku. »Ko samo donekle poznaje istoriju i tok života ovoga sveta, taj sigurno zna, da nijedna stranka, nijedan narod ne može doći drugačije do konačne pobjede, nego svojom vlastitom nutarnjom snagom. Zato svako radi najbolje za bolju slobodu naroda, koji pomaže umnožavati njegovu nutarnju snagu. Nutarnja snaga naroda sastoji se u njegovoj prosvetljenosti, jakosti marljivosti, suzdržljivosti i kreposti. Svako, ko se brine oko uvećanja tih kvaliteta u svom narodu, koristi najbolje budućoj slobodi. To, dakle, radimo svaki u svojoj obitelji, u svom okolišu, i nijedna nam sila toga ne može zabraniti. Nijakva sila ovoga sveta, pa makar se spojila i s paklom, ne će zadržati u ropstvu i podanstvu narod prosvetljen, plemenit i hrabar. Zar nije čehoslovački narod poslušao Havlička? Ko prati dugotrajno spremanje Čehoslovaka za odlučan boj za slobodu, i njihovo ponašanje u toj borbi za slobodu, koju su izvojevali 1918. g., videće velik upliv Havličkovih ideja. Ovo spremanje za narodno oslobođenje Havliček je svojim otvorenim, iskrenim i dobromernim kritikovanjem unapredio. Iz tog čvrstog kamenja sagradio je onda njegov učenik Masaryk temelje slobode Čehoslovaka.

Gledajte Havlička, kako u svom narodu podiže osećaje samosvesti i odgovornosti tih korelata moderne demokracije. Havliček upozoruje svoj narod, da mu slobode ne će niko pokloniti »Slobodu nije moguće izvikati, isplakati, niti izlamentovati; ona cvate onde, gde se za nju marljivo

radi.« Dakle, za slobodu treba češki narod da se sprema. Kad bude dovoljno jak, onda će slobodu sam uzeti. Sloboda se ne daje, sloboda se uzima. »Samo je onaj slobode vredan, koji je kadar da je svaki čas ponovno izvojuje.« Ovo su upravo proročke reči, koje su se doslovce ispunile. Lepo kaže Havliček austrijskoj ugnjetavačkoj vladi: »Nemojte misliti, da ćete nas svakojakim nepravdama razdražiti, da nas onda za uvek zadušite. Mi ćemo tako dugo trpeti, dok ne budemo imali snage i sile, da prestanemo trpeti.«

Eto, tako uči Havliček svoj narod, da samo vlastitom nutarnjom snagom svakog pojedinca, čvrstinom karaktera i snagom uma treba da izvojuje svoju slobodu. U borbi za slobodu pobedili su Čehoslovaci snagom svog uverenja čak i silu nekada moćne Austrije. Njzino oružje i njezin novac, a niti njezine tradicije i lukavost nisu bile u stanju da nadvladaju snagu uverenja Havličkovih učenika. Prevratili su se oni koji su mislili, da se novcem i žandarmima, s lukavošću i s laži može da trajno odzme sloboda čitavom jednom narodu. »Pravda pobeduje« — taj se natpis ponosno koči na grbu čehoslovačke republike.

Ovo spremanje da skršti austrijski, germanizatorski apsolutizam s pomoću prosvetavanja naroda, sprovodi Havliček a po njem i njegovi učenici, s veoma spretnom taktikom. Zna, da će borba biti duga i da će pobediti svesniji, t. j. ustrajniji. Svaki Čeh može i mora da sudeluje u toj dvostrukoj borbi za slobodu ličnosti i slobodu naroda. Za tu borbu treba mnogo ustrpljivog, sitnog rada, bez kratkotrajne herojske slave i velikih gestova. »Ima tisuću puteva, — veli on — na kojima možemo raditi i koristiti konačnoj pobjedi naših načela: Svaka dobra češka knjiga, svaki dobro napisan članak, svako poboljšanje obrta, gospodarstva i t. d., koje bilo koji pojedinac provede sam od sebe, pridobijanje svakog pojedinca za naša pravna načela, svako novo znanje i iskustvo, što ga neko iz tudine donese kući, svaki dobar čin, što ga u našoj okolini gdegod uradimo, svaka je ovakva stvar čavao u les austrijskog apsolutizma, jedan stepen do pobjede narodne stvari. »Črni austrijski apsolutizam, koji je, kako kaže jedan Čeh u polovini XIX. veka, svojim sprećivanjem slobode misli i štampe izazvao »ubijstvo duha« (Geistermord), našao je u Havličku najvećeg neprijatelja. Svuda u svojoj okolini, u člancima u svojim listovima, »Narodne

Novine« i »Slovan«, budio je u svojim sunarodnjacima težnju za slobodom. Borio se naročito protiv pritiška cesarsko-kraljevske birokracije, koja se u svom poslu nije obazirala ni na osnovna prava i dostojanstvo čoveka. Svega ga je prožimao ideal humaniteta — čovečnosti.

Havličkovo shvatanje nacionalizma i rada za narod zaslužuje osobitu pažnju po svojoj iskrenosti. Svom žestinom svog temperamenta oborio se on na »oficijelno domoljublje«, na rodoljublje po »obrascu«, uputama i komandi, na »slovičkarstvo« — pripovedanje o patriotizmu i naciji — i na »fanličkarstvo« — nacionalizam, koji se iscrpljuje u vešanju zastava (fana) i paradama. Otrgane fraze i prazne reči, koje se neprestano ponavljaju bez ikakvog dubljeg osećanja, lažno slavljenje i površno laskanje narodu ogorčavalo ga je. Udario je na one gadne puzavce, koji svoja nepoštena dela sakrivaju za reči patriotizma, i trguju njime. »Najpre neka svaki naš čovek bude sam brižljiv, marljiv, pošten i obrazovan čovek, a tek onda patriota. Čovek, koji provodi prijavu stvari, zaboravlja na svoju vlastitu čast, kako može takav čovek da brani čast naroda?« Biti patriota znači za njega biti u prvom redu čovek pošten i na svom mestu.

Havličkovo naziranje o odnosu Slovena između sebe potpuno je različito od dotadanjeg vladajućeg mišljenja, a njegov članak »Slovan a Čech« znači potpun obrat i novu epohu u istoriji slovenske misli. Ovo gledište zasluživalo bi posebnu studiju.

On je čovek, koji stoji sav za svojim nazorima. Neslamiv. Ni bič ni zlob, ni sila ni novac ne mogu da ga salome. Teraju ga u progonstvo izvan Češke, u Brixen u Tirolu. Tamo ne može da radi — nerad i bolest ga izjedaju. Umire mlad, u trideset i petoj godini života. Uspomena na tragičnu sudbinu briksenskog mučenika ostaje živa u narodu:

Spi Havličku u svem hrobečku, narod zpiva Tvou vernou pismičku.

Tragedija? Zar je doista tragedija? Umro je mlad, ali nakon života punog rada i borbe, i sadržaja. U naponu snage. Nije poznavao poniženja staračke slabosti, kojih istorija ne oprašta. Sam je jednom rekao, da ne želi da dočeka starost, ako bi ona značila negaciju njegovog delovanja u muzevnju dobi. Zar je tragedija u tome, što nije živio dugo vremena, i uživao slasti smirenog života malova-rošanina, radeći pomalo a jedući i pijuci sve više i više? — Dao je iz sebe najbolje, što je svom narodu mogao dati. Umro je, kad je to najbolje dao. Njegov narod po njegovom duhu slobode pobedio je svoje neprijatelje i njihov duh ropstva i puzanja.

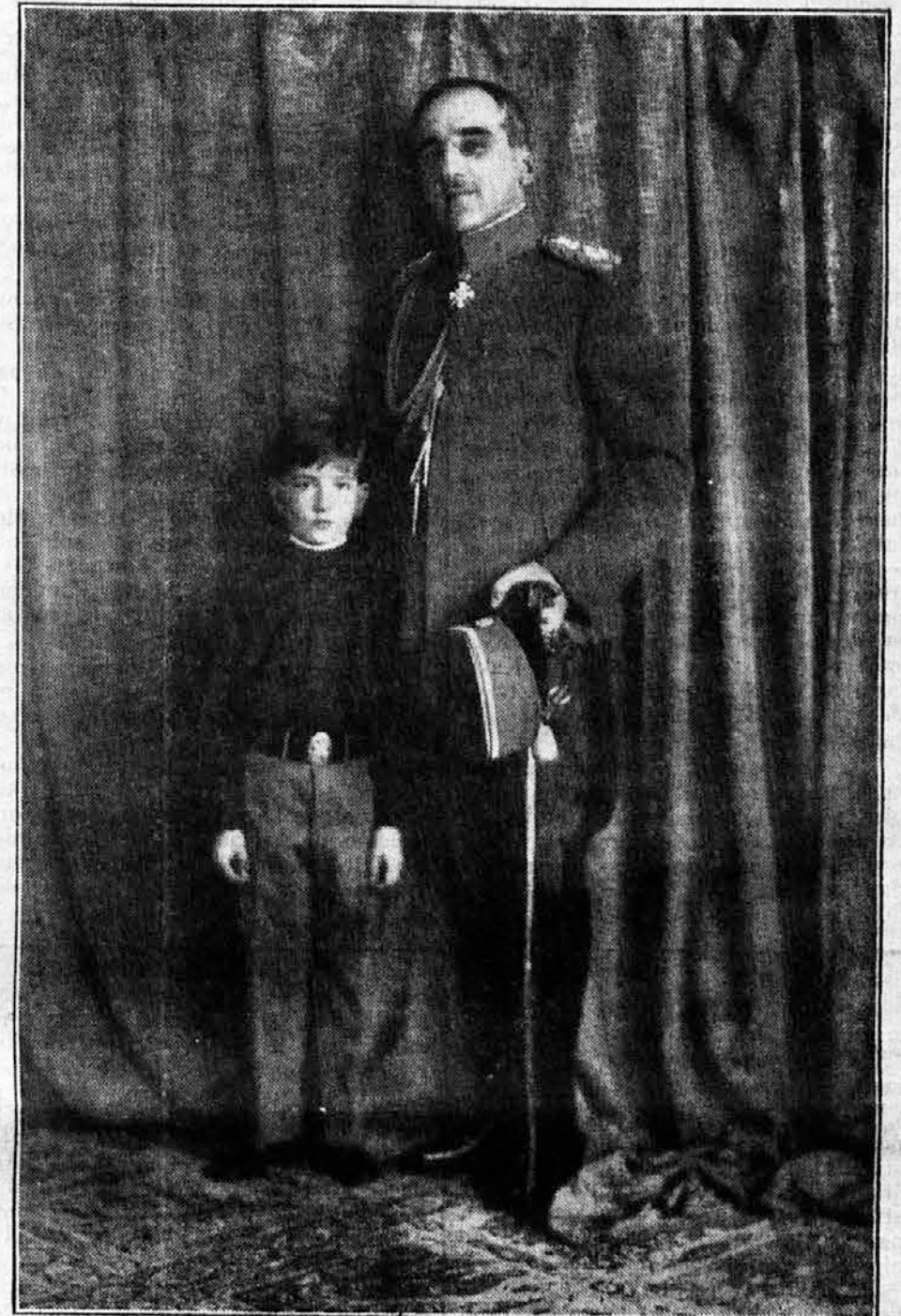
Brat J. Truhlář o Sokolstvu

U vezi s izložbom o telesnom uzgoju u Pardubicama održan je također veliki sokolski tabor, kojim je prilikom brat J. Truhlář, zam. staroste ČOS, održao ovaj govor:

Mi Sokoli znamo već od Tyrša, da »naš narod nas Sokole pozdravlja po glasu svoga srca«; to znamo također i danas i zato osećamo svoju duboku odgovornost, te obvezatnu dužnost prema sokolskom radu kao za hvalnost za svu tu ljubav, nadu i veru.

U zdravom telu zdrav duh! — to je Sokolstvo. Zdravo, krasno čovečje telo, harmonički uzgoj slovenskog čoveka; čovek čvrstog, discipliniranog, neslomljivog, istinoljubivog značaja; ljudi snažni, lepoga tela i duše, dobri ljudi — to je cilj našeg sokolskog uzgoja. Sokolstvo je uzgoj boljeg slovenskog čoveka, boljega telom, dušom i srecm. Pre svega telesni uzgoj: morać vežbati! Time, što vežbaju drugi, ne postajete snažniji! Za sebe se vežbaš, za svoje zdravlje — i očuvavajući sebe, očuvavaš i svoj narod. Sokolske jedinice su pre svega vežbačke jedinice. Ali ne zaboravljaju ipak, da se snaga stečena vežbom, sačuvava moralnošću. »Čist moral pre svega treba da resi Sokola« (Tyrš). Sokol-

stvo je uzgoj k demokraciji. Svi smo kao ljudi međusobno jednaci. Gospodin — negospodin! Niko još ne znači

Brat J. Truhlář,
III. zam. staroste ČOS.

Nj. Vel. Kralj sa Nj. Vis. prestolonaslednikom Petrom, starostom Saveza SKJ

Naše čestitke Nj. Vel. Kralju i Njegova zahvalnost

Povodom desetgodišnjice stupanja na jugoslovenski presto Nj. Vel. kralja Aleksandra I, Sokolstvo uputilo je Nj. Vel. Kralju svoje pozdravne telegrame.

Pozdrav Saveza Slovenskog Sokolstva

Ljubljana, 16. augusta 1931.:

Njegovo Veličanstvo kralj Aleksandar I.

Bled.

Sokolsko slovenskog sveta Vaše Veličanstvo o desetgodišnjici slavnog vladanja odano pozdravlja, želeći svu sreću Vašem Veličanstvu i Kraljevskom Domu, a napredak, moć i slavu divnoj kraljevini Jugoslaviji uz iskrene sokolski Na zdar! Czoalem! Zdravo!

Zamenik staroste Saveza Slovenskog Sokolstvo

Gangl.

Zahvala Nj. Vel. Kralja

Bled, 17. augusta 1931.:

Engelbertu Ganglu, zameniku staroste Saveza Slovenskog Sokolstva

Ljubljana.

Vama i svima Sokolima zahvaljujem na čestitci, lepim željama i sokolskoj odanosti.

Aleksandar.

Pozdrav Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

Beograd, 16. augusta 1931.:

»Njegovom Veličanstvu Kralju Aleksandru!

Uprava Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije moli, da Vaše Veličanstvo blagoizvoli primiti najtoplije želje celokupnog Sokolstva kraljevine Jugoslavije povodom navršene decenije vladanja Vašeg Veličanstva.

U ime 180.000 sokolskih pripadnika, učlanjenih u 841 sokolsko društvo i 563 organizovane seoske sokolske čete, uprava Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije na dan navršene prve decenije uspešne i srećne vladavine želi, da Vaše Veličanstvo dalje i dugo vodi našu Domovinu putevima, koji jačaju celinu jugoslovenske nacije, moralnu i fizičku snagu našeg ujedinjenog naroda i sreću Domovine.

Molimo Vaše Veličanstvo da veruje, da će Sokolstvo uvek zalagati sve svoje snage za dobro Kralja i Otadžbine.

Zamenik starešine Sokola kraljevine Jugoslavije,

Dura Paunković.

više ili manje po tome, što nešto ima ili česa nema, bilo na sebi ili u žepu. Sokolstvo je uzgoj k pravnoj slobodi — a time i k disciplini. Sloboda ne znači, da svako sme da radi što hoće. Sloboda je disciplina. »Gde nema reda, nema slobode, ni trajne, ni osigurane slobode« — to su reči Tyrševe. I mi bi ih se u slobodi morali vrlo često sećati. Sokolstvo je uzgoj socijalnog čuvstvovanja. Bratstvo i se-

strinstvo, pravilno shvaćeno, uči nas imati sreća, biti dobar, pravčan čovek; uči nas čovečnosti. Sokolsko bratstvo i sestrinstvo — recite također, ako hoćete, sokolski socijalizam — pruža i ne uzimlje; ljubav je, a ne mržnja; poštovanost, a ne egoizam; srce, a ne džep.

Pod sokolskim zastavama je napredak, koji je bistveno načelo Tyrševog Sokolstva. Uvek napred — jer

ROSIJA-FONSIER ♦ DRUŠTVO ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE ♦ BEOGRAD

gde je zaostanak, tamo je smrt: samo u većinom kretanju živimo; samo svakog dana ponavljamo udeležstvo: nje osigurava nam život i sloboda. Svaka reakcija s desne ili s leve strane, svako natražnjaštvo nalazi u nama zaklete neprijatelje.

I Sokolstvo je narodni uzgoj — u tom dubokom, krasnom i odgovornom značenju te reči. Mi smo plene nita narodna organizacija — bilo to kome po volji ili ne. Također i Slovenstvo nam je više nego slovenski govoriti i pevati. Mi hoćemo za svoj narod pre svega istinski i pošteno da radimo, te da pošteno i časno živimo, a ako bi ustrebalo, da za čas, slobodu i slavu svoga naroda također umremo. »Ljubav prema domovini pre svega združila nas je pod našu zastavu, nad kojom se u blesku diže Soko« — tako kaže Tyrš. Naravno, ona gorljiva ljubav prema rodu i zemlji, koja ne broji niti račun... To je idejna sadržina našega Sokolstva; to je temelj, naša zadaća, smer i cilj! Braćo i sestre! Ovo nekoliko reči upravljaj vama, čije su sve naše misli, sva naša srca: nastojte biti bolji — bolji telom, dušom i srcem! Bolji po svojim delima, bolji po svojem životu, životu uistinu sokolskom. Reč sama ne znači ništa — i najlepša reč, ako joj ne sledi čin, život.

Svi ti govori — i koliko ih je samo među nama! — sve te izrečene i pisane reči o demokraciji, slobodi, napretku, domovinskoj ljubavi, socijalnom čuvstovanju i socijalizmu — (također i o Sokolstvu) — jesu, ostace i ostati samo tek prazne reči, prazne unatoč kićenih fraza, ako ih ne sledi i za njima ne pade vaš život, vaše udeležstvo i vaši čini. Kako govoriš, kako propovedaš, tako također i sam živi, tako također i sam radi!

Uvek i svuda: u vežbaonici, kod kuće, u javnosti, u porodici, u radnici, na polju. Sokolstvu nije dovoljno samo crvena košulja niti samo dobro vežbati; nije dovoljno govoriti je dan drugome »Ti« i »Zdravo«, nisu dovoljni samo velekovrtljaji i ritmika

— već sav naš život mora biti istinski i sokolski pošten. I tim merilom služimo se također i u javnom životu; onda neće o junaštvu govoriti kukavičice, o poštenju nepošteni, o moralu nemoralni.

»Budućnost našega naroda zavisi od njegovog značaja« (Masaryk). Nije nam do toga, da li ko stoji na desnici, levičici ili u sredini; već se radi o tome: kakav si čovek! Dobri, časti ljudi, čistih ruku, čistih misli te čistog srca potrebni su nam kao kruh — na desnici, levičici i u sredini. U tome leži jače i trajnije osiguranje naše slobode — narodne i političke. Samo bolji ljudi tvoriće jednočiju opčinu, baroninu, državu i moguće ceo svet. Ne promenu li se ljudi na bolje, neće se također promeniti ni prilike. Prilike čine ljudi. Tamo negde nema radosti... Očigledno se oseća moralni nazadak današnjeg vremena. Ipak mi znamo, da je Sokolstvo sadržina velike etičke sile. Sokolstvo nije preživelo, niti se izživelo, a niti će preživeti ni izživeti se, jer je ono rad za narod, a narod hoćemo da održimo večno.

Muška pesma, pesma vere u same sebe neka ponosno odjekuje iz naših usta!

Sokolski rad je žilav rad. Za nas život nije zabava niti izložbena ili plesna dvorana, već je rad, koji ne končava niti s danom niti s godinom — rad važne i velike životne dužnosti. Kao što smo se u ropstvu borili za slobodu, tako hoćemo i danas u slobodi da stvaramo, kao što smo bili pod pritiskom negacija i otpora, tako hoćemo da danas u slobodi budemo tabor tvorilačkog, pozitivnog narodnog i državnog dela.

Kamo sila pritisne (također i moralna), tamo se okreće svet — a mi hoćemo da pokrenemo bar taj slovenski svet.

Braćo i sestre, po tim putevima čvrstog sokolskog rada napred, ni koraka natrag! Sa Tyrševom oporukom hoćemo da kročimo dalje i da budemo štiti domovine! — (Po »Narodnim listima« — 2. augusta 1931. — priredio M. K—ć).

† Brat Franjo G. iz

ne društvene ustanove mesta, sreza i okoliša. Za stećene zasluge odlikovan je ordenom Jugoslovenske Krune i Ordenom Sv. Save V Stepena.

Večna mu slava!

SOKOLSKO DRUŠTVO SOKOLOVAC.

† Br. German Bošković.

U petak 24. jula zaklopio je svoje umorne oči naš nadasve voljeni i zaslužni član German Bošković, upravnik manastira lepavinskog.

Rodio se god. 1865. u Beški u Sremu, od vrlo nacionalnih roditelja. Kao zadojeni Jugosloven, negovao je jugoslovensku ideju kroz ceo svoj život. Kod osnivanja našeg Sokola 1922. god. zauzeo se svojski da se ostvari njegova želja. Do njegove bolesti radio je moralno i materijalno, kod svih poteškoća bio nam je nenadoknadiv učitelj.

Kako je bio obljubljen, dokazao je njegov spровod, gde ga je do groba ispratilo staro i mlado iz cele okolice. Bratu Germanu neka je laka jugoslovenska zemlja, koju je žarko ljubio.

Župa Celje

V SPOMIN † BR. LADKOTU KODRČU.

Ladko! Ko smo onega usodnoga 18. jula izveli tragično u vest, da si nas u izvršavanju domovinske službe tako nenadomaj zapustil, ne da bi nam bil zaklinal vsaj zadnji »Zdravo« — vsega tega skoro nismo mogli dometi. Saj je bilo komaj par tednov, odkar

† Brat Ladko Kodrić

si se poletel z nami na župni zlet v Celje, komaj par dni, odkar si nas obiskal v Brežicah na našem društvenem zletu in komaj par ur, odkar si z nami še govoril bratsko in prijateljsko besedo. Kako bi naj bili domelci, ko pa je v duhu bedel pred nami še vedno Tvoj iskren, bratski, odkritosrčen nasmeš, ki je bil izraz pravega našega mladca-Sokola, po svojem duhu, po svojih dejanjih in po svoji telesnosti.

Da, Ladko, bil si res eden naših najboljših. Zato, ker si tako globoko pojml svojo sokolsko nalogo, zato, ker si s svojo preprosto iskrenostjo znal zbirati okrog sebe nas vse — svoje sokolske brate, zato, ker je Tvoj pogled bil pogled odkritosrčnega prijatelja in ker Tvoje srce ni znalo zahtevati, ampak vedno le dati. In ko si vstopil v službo domovine, si vedel, kje je Tvoje mesto. Ni Ti bilo dosti, da je Tvoj sokolski duh stremel in težil proti svobodnemu solncu, hotel si mu biti bliže tudi s svojim telesom. Postal si tako Sokol v najbolj pravem pomenu besede — Sokol, dokler nisi padel s strtimi peruti...

Pusto in neveselo je pri nas v Sv. Križu, odkar si Ti odšel in mračno je tudi v naših dušah. Mračno morda najbolj baš zaradi tega, ker se zavedamo, da Ti v življenju nismo znali tako očito pokazati, kako Te imamo radi, kako si nam mil in drag. Oprostimo nam to. Ko pa smo med navlalom, gromom in bliskom spuščali

Tvoje strto, vendar še vedno ponosno telo v zemljo, takrat si pa pač moral uvideti na naših obrazih, v naših srcih in na naših solzah bōl, ki si nam jo pripravil s svojim odhodom. In takrat si se tudi mogel uveriti, da nisi po krivem gradil na naše bratstvo.

Daleč si nam sedaj, Ladko, in vendar blizu. Iz naših domov in iz naše sokolarne bomo vsako težko minuto vrgli pogled na ono groblje tam poleg Krke, kjer spiš Ti. In ta pogled nam bo dajal moči v borbi za ideale, za katere si umrl tudi Ti.

To smo Ti hoteli, dragi Ladko, povedati in sporočiti na oni svet, ko Usoda že ni dopustila slovesa...

Bratje in prijatelji.

JAVNI NASTOP SOKOLSKEGA DRUŠTVA ZAGORJE OB SAVI.

Skoro brez reklame je letos privedilo Sokolsko društvo Zagorje ob Savi svoj javni nastop v nedeljo dne 2. avgusta. Brez reklame in tako važen jubilej — 40letnica društvenega prapora! Malo je društev pri nas, ki bi se lahko ponašali s takimi jubileji. Zagorski novinarji bi se lahko za te stvari malo bolj brigali. Za stvari, kakor je 40letnica sokolskega prapora, ni enega, ki bi o tem kaj napisal. Torej želimo, da bi se drugi malo bolj zanimali za sokolske prireditve.

17. maja je minulo 40 let, ko je dobil zagorski enoletni Sokol svoj društveni prapor. Zgotovile so ga ušulinke iz Zagreba in blagoslovil ga je St. Lampertski župnik Berce na trgu pred cerkvijo, ker je tedanji zagorski župnik odpovedal cerkev in blagoslovitev, čeprav je istega dne blagoslovljal zastavo nemških steklarjev. Blagoslovljena je bila sv. Cirilu in Metodu, ki še danes ponosno gledata raz prapora na zvesti slovenski rod. Ze 40 let se zbira zagorsko Sokolstvo pod tem praporom, ki ima nebroj spominskih trakov in ki se mu pozna, da je že marsikdaj in marsikje vihral pred zvestimi Sokoli. Njegova kumica, pokojna s. Medvedova, že spi v grobu in še mnogo drugih, ki so mu bili zvesti. Tudi sedaj jih je še mnogo, ki mu zvesto služijo, saj jim je simbol Tyršev ideje. Premagal je vse boje pred in med vojno, ko se je moral marsikateri Sokol skrivati, če ni hotel biti ob vsakdanji kruh. Sedaj ti sije dan svobode, ko ne sme biti tvojih nasprotnikov!

V nedeljo 2. avgusta je imel zagorski Sokol javen nastop. Solnce je nekoliko preveč pripekalo, a kljub temu je prišlo mnogo bratov in sester iz Litije, Trbovelj, Medije-Izlake, Rače, Laškega, Hrastnika, Vranskega, Motnika in Vač. Mnogo ljudi je šlo v Hrastnik na tombolo. Nekaj domačega ljudstva je šlo na nogometno tekmo, ki jo je imel SK Zagorje. S takimi prireditvami bi se lahko malo gledalo tudi na sokolski javni nastop, ki je samo eden v letu.

Ob ¼4. je rudniška godba z igrala koračnica in vse članstvo v slavnostnih in telovadnih krogih z naraščajem in deco ter s praporom na čelu je prikorakalo na telovadišče. Na govorniški tribuni se je prvi oglašil k pozdravu starešina društva br. Ferdo Poljšak, ki je vse navzoče pozdravil tudi v imenu Sokolske župe Celje kot nje podstarešina. Takoj za tem je nazdravil največjemu jugoslovenskemu Sokolu, Nj. Vel. Kralju, in gromki trikratni »Zdravo!« je zaoril po zagorski dolini. Godba je zaigrala državno himno, na kar je naprej pozdravil starešino SKJ Nj. Vis. prestolonaslednika Petra in spomnil se je tudi prvega podstarešine br. Gangla. Obrazložil je na kratko 40letni jubilej prapora in pozival članstvo, naraščaj in deco naj se vnaprej zvesto služijo Sokolstvu. Za njim je v imenu kraljevske vlade pozdravil zbrano Sokolstvo sreski načelnik br. Podboj, ki je konstatiral, da zagorsko Sokolstvo gre po pravi poti do cilja in z vso vestnostjo izvršuje svoje naloge.

Za tem so odkorakali vsi oddelki s telovadišča. Najprej je bil nastop članov, in sicer 68 po številu. Izvajali so prvo in drugo praško prosto vajo zelo dobro, kar je popolnoma dovolj, če pomislimo, da je bilo vmes polovico novincev. Nato je nastopila moška in ženska deca z »Drvarje«, »Kosec« in »Pericami«, kar je bilo zelo lepo. Posebno sijajne so bile »Perice«. Moške in ženske dece je nastopilo okoli 90. Ženski naraščaj (25) je lepo in ritmično izvajal proste vaje, saj je znano, da niso prav lahke. Pri orodni telovadbi so nastopile sledeče vrste: Zagorje bradlja, Zagorje krog, Zagorje miza, Trbovelje drog in Rače bradlja; moški naraščaj je nastopil na kozi, ženski naraščaj na konju, deca pa na gredih in raznimi igrami. Vse vrste so pokazale, da ni bil trud v telovadnici zastoj. Po orodni telovadbi je prikorakalo 48 članic k prostim vajam, ki so jih dobro izvajale. Sledila je točka moškega naraščaja (35), ki so tudi skladno izvajali proste vaje. Kot predzadnja točka so sledile proste vaje litijskega ženskega naraščaja, ki so jih na štetje naraščajnice dobro izvajale. Zadnja točka, vzorna vrsta na bradlji, je zadržala občinstvo. Ves nastop je vodil načelnik br. France Klun, ki so mu pomagali podnačelnik br. Ivan Mrnuh, načelnica s. Justa Rakova in vadiatelj (ice) s. Darinka Poljšakova, br. Branko Korbar, Božo Černelc in Viljem Kovač.

Po nastopu se je razvila animirana zabava.

Župa Karlovac

SOKOLSKO DRUŠTVO KARLOVAC.

U subotu dne 15. o. m. uveče, uoči proslave desetogodišnje vladanja Nj. Vel. Kralja Aleksandra I., prireden je u našem gradu ophod gradom sa bakljadom. Te večeri kao, može se reći, nikada do sada, članstvo Sokolskog društva Karlovac odazvalo se u tako velikom broju, da je činilo, unatoč velikog broja ostalih društava u našem gradu, gros poverke. Oduševljeno klicanje Nj. Vel. Kralju, kraljevskom Domu, Jugoslaviji bilo je kao u svima nacionalnim manifestacijama iskreno i otvoreno.

JAVNA VEŽBA SOKOLSKOG DRUŠTVA OSTARIJE.

2. augusta o. g. priredilo je mlado Sokolsko društvo u Oštarijama javnu vežbu u vrtu osnovne škole. Iako je društvo osnovano pre pola godine, svojim nastupom na javnoj vežbi dokazalo je, da stoji na dostojnoj visini sokolske svesti — kako u pogledu telesnog vaspitanja — toliko isto i moralnog.

Javna vežba je uspeła preko očekivanja, koliko radom domaćih članova, toliko pomoću bratskih društava Ogulin, Karlovac, Spske Moravice, Plaški i Vrbovskog. Istu priredbu su posetili delegati župe Karlovac i izrazili svoje zadovoljstvo na uspehu same priredbe.

Javna vežba je bila odlično posećena od domaćih stanovnika, a bio ih je i lepi broj i iz okolnih mesta. Na vežbi su bili prisutni i predstavnici vlasti iz Ogulina.

Nakon izvršenih javnih nastupa, prisutne je pozdravio starešina brat Holjevac, koji je svoj lepi govor završio poklicima Nj. Vel. Kralju, starešini Sokola Nj. Vis. prestolonasledniku Petru i celokupnom Sokolstvu.

Posle javne vežbe nastala je narodna zabava.

Na samoj vežbi i zabavi svirala je sokolska glazba iz Karlovca.

Poznavajuć ljude, koji su u vodstvu društva i radinost svih članova, nadati se je, da će društvo u buduće imati mnogo uspeha u širenju sokolske i jugoslovenske svesti u širokim narodnim slojevima.

Sličice

U beogradskom listu »Jugoslavija« od 16. augusta o. g. čitamo ovo:

»Ovih dana dođoh iz provincije poslom u Beograd. U našim se provincijalnim mestima borimo protiv tudinštine i protiv nepotrebnog upotrebe stranog jezika. Držao sam, da je to u našem časnom Beogradu suvišno, ali nije, jer evo što mi se dogodilo.

Kao državni činovnik podoh na večeru u činovničku menzu. Udoh u blagovonu i pozdraviv svoje državne kolege. Nitko ni mukajet! Biće takav običaj, misliah u sebi, i sedoh za stol. Svi šute, šutim i ja i polako griskam. Uto dođe novi jedan kolega i sede do mene. Imao je sokolsku značku, dakle Soko je. Dode konobarica. Moj ti je državni kolega i brat Soko nagovori u nemačkom jeziku, ona prihvati nemački i ode mu po večeru. A mene obli znoj, ne znam da li od stida ili ljutine. Jer se tome u Beogradu nikad ni u snu nebi nadao. Uzeh šešir, poslah do vraga i takvu braću i takve kolege i odoh na čisti vazduh.

Bez komentara!

KNJIGE I LISTOVI

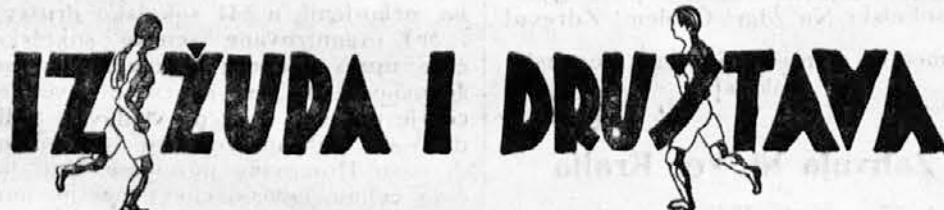
PRAKTIČKI UDŽBENIK ČESKOG JEZIKA.

U nakladi Jugoslovenske Sokolske Matice u Ljubljani izašao je kao treća sveska knjižnice Prosvetnog od-

bora Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije »Praktički udžbenik češkog jezika«, koji je za Sokole priredio br. Franjo Malin. Svrha ove knjižnice označena je u predgovoru, gde se kaže: »Savezni prosvetni odbor izdaje ovaj kratki praktički udžbenik češkog jezika kao početak sistematske propagande učenja slovenskih jezika u jugoslovenskom Sokolstvu. Nameren u prvom redu Sokolima, naročito onima, koji će 1932. god. poći u Prag na svesokolski slet, on daje samo osnovna znanja iz češkog jezika, samo ono, što je neophodno potrebno da se Jugosloven sporazume sa Čehoslovakom i da može lakše stvari da čita. On treba upravo da pokaže sa kako malo truda i sa koliko lakoće može Jugosloven da nauči jezik bratskog čehoslovačkog naroda, za koji ga vezuju ne samo iskrena bratska ljubav, nego i neposredni životni interesi.

Udžbenik je tako sastavljen, da će korisno i sigurno poslužiti svojjoj svrsi. Treba da ga nabavi svaki Sokol, koji ima volje i želi da malo dublje pogleda u ogromnu čehoslovačku sokolsku literaturu. Naročito treba da ga nabavi svaki, koji kani do godine u Prag na IX. svesokolski slet, jer ova knjižica sadrži dovoljno gradiva, koje treba da iz češkog jezika zna svaki posetioce Praga.

»Praktički udžbenik češkog jezika« obuhvata 93 stranice. Štampan je na finom papiru, i u vrlo ukusnom kartoniranom povezu stoji 25 Din. Naručuje se kod Jugoslovenske Sokolske Matice, Ljubljana, Narodni dom.

Župa Bjelovar

SOKOLSKO DRUŠTVO PITOMAČA.

† Brat Franjo Götz.

Dne 25. jula o. g. umro je naglom smrću veleposednik, opć. načelnik i prvi starešina Sokolskog društva u Pitomači br. Franjo Götz.

Sokolsko društvo Pitomača, da se oduži svom starešini za njegovu veliku bratsku ljubav, koju je gojio prema Sokolstvu i svojem društvu i narodu uopće, priredilo je 2. augusta u njegovu počast komemoraciju, na kojoj su br. Vjenceslav Dubravčić i br. Josip Jager izneli zaslužan rad pok. br. Götz.

Br. Farnjo Götz rodio se je u Pitomači dne 5. kolovoza 1877. Svršivši godine 1888. nižu pučku školu u Sv.

Petru odvedu ga roditelji u Požegu na gimnaziju, nu već sledeće godine ode u Zagreb na realku, gde svršil 6. razred, a zatim ode i dovrši trogodišnji viši gospodarstveni tečaj u Križevcima.

Da se uvešti u racionalno vođenje svoga poljskog gospodarstva i da stee nužnu praksu u toj struci, ode posle toga u Vukovar na imanje grofa Elza. Kasnije se posvetio vodenju svog imanja.

U vreme svoga boravka na svom imanju radio je živo i zborom i tvorom za dobro i svoje općine i naroda, kome je bio pravi bratski savetnik i dobrotvor u svakom pogledu. Tim svojim radom i dobroćudnim postupkom sa narodom stekao je on ne samo zamerni ugled u narodu već i poverenje, koje mu se je iskazalo izborom u raz-

Za svesokolski slet u Pragu 1932. god.

Izašla je u našoj nakladi nova knjiga:

Praktički udžbenik češkog jezika

Za Sokole priredio Franjo Malin

Cena kartoniranom primerku 25 Din

Ko želi iduće godine na slet u Prag, neka nabavi ovu knjigu!

Jugoslovenska Sokolska Matica, Ljubljana, Narodni dom

Župa Ljubljana

SOKOLSKO DRUŠTVO GEROVO

Sokolsko društvo Gerovo, koje se nalazi na krajnoj tački naše drage otadžbine prama susednoj nam Istri, dostojno je proslavilo 10-godišnjicu sretnog vladanja Nj. Vel. Kralja Aleksandra I.

Udruženo sa mesnim vatrogasnim društvom, čiji su članovi istodobno i članovi Sokola, priredjen je dana 15. augusta o. g. u 8 sati navečer svečani ophod kroz mesto.

Na čelu velike povorke išao je konjanik sa velikom i lepom državnom zastavom. Iza njega išla je glazba za kojom je stupao jedan uniformisani Sokol i jedan vatrogasac, koji su nosili divno okićenu vencima i cvećem te državnom trobojnom sliku Nj. Vel. Kralja. U svečanoj povorci nalazilo se 30 uniformisanih vatrogasaca sa svojim vojvodom na čelu, a Sokoli svih kategorija kao članovi, naraštaj, deca muška i ženska bili su zastupani sa 127 lica. Povorku Sokola predvodio je starešina društva brat Mirko Lipovac. U povorci nošene su baklje, koje su i onako veličanstveno rasvetljenom mestu davale još krasniju sliku. Svi članovi Sokola, naraštajci i deca nosili su naročito za proslavu udešene državne barjače.

Gromko se klicalo Nj. Vel. Kralju, Prestolonasledniku kao starešini Sokola, Kraljici Mariji i celom kraljevskom Domu, a mužari grurali su do kasne noći.

Na sredini mesta pred Sokolima, vatrogascima i velikim brojem građana iz Gerova te naročito velikim brojem seljaka iz okolnih sela održao je divan govor o značaju ove priredbe i proslave starosta Sokola brat Mirko Lipovac, koji je bio burno prekidanim gromkim i oduševljenim klicanjem Nj. Vel. Kralju i nedeljivoj i moćnoj Jugoslaviji. Posle završenog govora br. starešine, održao je lep govor načelnik mesta brat Juraj Čop, koji je takoder dirljivim rečima prikazao značaj proslave. Posle završene manifestacije održao je u prostorijama sokolane pred skupljenim građanstvom i svim kategorijama Sokola vrlo vatren govor o značaju ove proslave i Sokolstvu društveni načelnik brat Stevan Baić.

Sutradan, 16. augusta održao je mesni župnik veleč. gospodin Čukli Jerko, veliki prijatelj Sokola, svetu službu Božju u mesnoj crkvi Sv. Hermagora i Fortunata, kojoj su prisustvovali u punom broju Sokoli svih kategorija te vatrogasci i celokupno građanstvo. Posle službe Božje odaslan je od strane Sokola i vatrogasaca te skupljenog građanstva brzajavni pozdrav Nj. Vel. Kralju u Beograd, a koji glasi:

Njegovom Veličanstvu kralju
Jugoslavije,
Aleksandru I
Beograd.

U proslavu desetgodišnjice sretnog vladanja Vašeg Veličanstva, sa manifestacionog zbora Sokola, vatrogasaca i celokupnog građanstva Gerova, a sa krajnje tačke milc nam otadžbine, ushićeno pozdravljamo Vaše kraljevsko Veličanstvo i molimo Svevišnjega, da dade snage Vašem Veličanstvu da i dalje ustraje na velikom delu na ponos i dobro svoga naroda i diko mile nam nedeljive Jugoslavije. Molimo Vaše Veličanstvo, da veruje, da smo odani sinovi ove zemlje i da ćemo se uvek ravnati po našim predima te da smo spremni na uzvišeni poziv našeg glasnog Kralja da se uvek zrtvujemo na oltar otadžbine.

Živelo Vaše Veličanstvo! Živeo naš dični starešina Sokola Kraljević Petar! Živeo naš uzvišeni vladalački Dom!

Odbor poglavarstva upravne opštine Gerovo održao je također svečanu sednicu, sa koje je odaslan pozdrav Nj. Vel. Kralju.

Celo mesto bilo je iskićeno državnim zastavama, a svi prozori bili su preko noći osvetljeni.

Još uvek je građanstvo pod utiscima proslave toliko oduševljeno, da se na svakom koraku govori jedino o proslavi desetgodišnjice sretnog vladanja Njegovog Veličanstva i nema srca koje ne želi od Svevišnjega, da se ovakove proslave čine još mnogo i dugo.

SOKOLSKO DRUŠTVO GROSUP-LJE.

V nedelju 9. augusta 1931. je priredilo tukajšnje društvo svoj javni nastup na letnom telovadišću. Nastupile su vse jedinice razen članic. Sodelovala je godba Sokola I. iz Ljubljane.

Dopoludne se je vršila skušnja, pri kateri smo opazili prav lepo discipliniranost članstva.

Po sprejemu gostov na kolodvoru se je vila dolga povorka z godbo na čelu na telovadišče, kjer se je pričela točno ob 15. uri javna telovadba ob navzočnosti gostov in velikega števila domačinov.

Prvi je nastopil moški naraštaj s tremi praškimi vajami, ki jih je izvedel v popolno zadovoljnost občinstva. Sledil je nastop moške dece. Malčki so s svojim strunnim korakanjem in s prostimi vajami pokazali trud, ki so ga imeli tekom leta. Nato je izvedel tudi ženski naraštaj — prav točno — vse tri praške proste vaje. Ženska deca pa je nastopila s prostimi vajami z zastavicami. Z vsi preciznostjo pa so izvajali člani tri proste vaje za vse sokolski praški izlet.

Gosti-telovadci so nam nudili z vajami na drogu in krogih najlepši užitek, za kar so bili nagrajeni s toplim aplavzom.

Po nastopu se je vršila prijetna zabava na vrtu br. Rusa ter tako zaključila letošnji praznični dan tukajšnjega Sokola.

SOKOLSKO DRUŠTVO ŠTEPANJA VAS.

V nedeljo 9. augusta je društvo slavilo 20 letnico obstoja v zvezi z javnim nastopom, ki se je vršil na lastnem telovadišću popoldne ob 16. uri. Dopoldanske skušnje so se izvršile v redu. Ob 15. uri je bil pozdravni koncert. Igrala je dobro godba Sokola I. pod vodstvom br. Sirknika. Točno ob 16. uri je prikakala moška in ženska deca in podala skladno skupinske vaje. Število je vsekakor premajhno! Vodila sta s. podnačelnica Anica Hrenova in br. Fran Lipar. Skoda, da ni bilo iger in raznoterosti. Svoje sestave so izvajale v premalo ostrem tempu naraštajnice, sicer dobro. Strumno so odtelevadili 2 savezni naraštajniki z br. Bobnarjem. Rjava ogorela in lepo razvita telesa so nas zadržala. V celoti so podale savezne članice še precej zmerno, manjkalo je tu in tam skladnosti. Prav zadovoljivi je bil nastop članov z br. načelnikom Fr. Bajdetom. Izvajali so skladno Vidmarjevo »Triglasko koračnico«. Pri orodni telovadbi sta nastopili: vrsta moškega naraštaja na konju z br. Kregarjem ml. in vrsta članov na drogu. Oboji sta pokazali prav posrečene sestave. Vzorna vrsta s Tabora je z br. Porento zopet briljirala na drogu. Skoro se mladeniško čili so prikoralaki na telovadišče starejši bratje — stara garda — in podali nelahke vaje dovolj skladno. Posebnost je bil njihov nastop, ker podobnih v Ljubljani ni mnogokje videti. Zdravo bratje! Ob zaključku je izpregovoril v zahvalo in pozdrav društveni starosta br. Ivan Bricelj. Zaključen je bil njegov govor z državnim himnom.

Ves nastop je vodil točno, hitro ar. — ar.

Župa Maribor

NASTOP SOKOLSKEGA DRUŠTVA RIBNICA JOSIPDOL.

15. avgusta se je vršil prvi nastop Sokolskega društva v Josipdolu. Nastop je bil krasno organiziran. Pri nastopu je sodelovala tudi vzorna vrsta »Koroškega sokolskega okrožja«, ki pa zaradi pokvarjenega droga ni mogla pokazati svojih vaj. Z nastopom je

bila zvezana tudi proslava 10 letnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra in otvoritev letnega telovadišča. Kdor pogleda to letno telovadišče, bo znal ceniti delo teh požrtvovalnih ljudi.

Nastop je pričel ob 15. uri. Otvorila ga je ženska deca z vajami z obročki. Kdor bi ne vedel, da so bili to otroci, ki so prvi nastopili. Tu se čudil lepi izvedbi in skladnosti. Tu se vidi, koliko more dober mladinski prednjak doseči s pravilno telovadbo. Ravno tako lepo in skladno je izvedla svoje težke vaje moška deca. Članice so bile dobre, vaje potrebujejo izpolnjenja in natančne izvedbe. Pri nastopu smo pogrešali sestro načelnico, ki bi morala vkljub temu, da ima šolske počitnice, biti pri nastopu. Članov pa je bilo toliko, kolikor jih tudi starejša društvo ne more postaviti zlahka. Vaje so izvedli skladno in pravilno. Ženska deca je z vajami s kolom prav ugajala. Pravilno je, da se deco ne muči preveč s prostimi vajami. Na drogu je nastopila vrsta domačih telovadcev, pomnožena z nekaterimi gosti. Vaje so bile prav primerne.

Nastopajoče in goste je pozdravil brat starosta in s tem otvoril letno telovadišče. Sokolsko župo in »Koroško okrožje« je zastopal brat načelnik. V imenu marenberškega društva je pozdravil brat starosta iz Marenberga. Podstarosta domačega društva pa se je zahvalil vsem bratom in sestram za njih naklonjenost in jih pozval, naj ostanejo tudi za naprej zvesti podporniki mladega društva. Ob tej priliki ne smemo pozabiti tamburaškega društva, ki je s svojim tamburaškim zborom spremljalo vse vaje zelo dobro.

Bratskemu društvu k prvemu prav lepemu uspehu častitamo z željo, da bi se ta naša najmlajša edinica razvijala tako, kot so pokazali prvi uspehi. Zdravo! V. M.

Župa Šibenik-Zadar

SOKOLSKA ČETA ZABLAČE KOD ŠIBENIKA.

Dne 16. augusta o. g. Sokolska četa Zablache proslavila je na najsvečaniji način desetgodišnjicu vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I.

Tom prigodom održao je načelnik čete brat Ivo Grgas veoma lep i vatren patriotski govor, u kojemu je, veličajući slavnu vladavinu našeg viteškog Kralja, izneo gorljivu ljubav, nepokolebivu vernost i odanost, koju ceo jugoslovenski narod oseća i goji prema svom ljubljenu i velikom Kralju.

Spominjući žrtve i stradanja, kojima je iskupljena sloboda i ujedinjenje našeg celokupnog naroda, poziva svu braću, da budno i najpredanije čuvaju i svi složno porade na unapređenju i procvatu naše najveće narodne tekovine — naše lepe otadžbine Jugoslavije.

Njegov govor popraćen je oduševljenim poklicima Nj. Vel. Kralju, kraljevskom Domu, Jugoslaviji i Sokolstvu, našto je omladina otpevala državnu himnu i nekoliko rodoljubnih pesama. Zatim je formirana lepa povorka, koja je prošla seoskim ulicama, oduševljeno kličući Kralju i Jugoslaviji.

Posle podne priredila je četa svoju prvu javnu vezbu, na kojoj je članstvo nastupilo u prostim vezbama.

Župa Sušak-Rijeka

PROSLAVA KRALJEVOG JUBILEJA U OMISLJU.

Sokolska akademija.

Naša sokolska društva upravo su se prošle nedelje takmičila, koje će bolje i dostojnije proslaviti veliki narodni praznik: 10-godišnjicu stupanja na presto našeg uzvišenog Kralja i podignuti kult tog svetlog dana na onakav stepen, kako im to diktira nepomućena nacionalna svest, uzvišena sokolska ideja i ljubav, štovanje i odanost prema svome narodnom Kralju, prvome svome bratu, prvom jugoslovenskom Sokolu.

Sokolstvo duž naše zapadne državne granice, pogotovo je ozbiljno, veliko i sokolski shvatilo značenje tog velikog dana, i ono se je svojski prihvatilo rada: da vodi, sudeluje, potpomaže, kako bi čitav naš narod dao tog dana vidna znaka ljubavi naprama svome Kralju-heroju, koji je čitav svoj život posvetio svome narodu. To je Sokolstvu, bez udvaranja, potpuno i uspešno.

Sokolsko društvo u Omislju, nije u tom radu htelo zaostati i bilanac tog rada toliko je aktivan, da je fascinirao i najvećeg optimistu.

Taj stari Omisalj, to gnezdo sokolovo, koje na svim klisurama čuva mrtvu stražu, koje se vekovima bori protiv nasrtaja tuđina, i protiv besnog prirodnog elementa, čiji stanovnici krstare diljem celog sveta, da se spase i namru svojoj obitelji nasušni dnevni hleb, da sačuvaju i proslave ovaj jadni, a toliko dragi krš svojoj domovini, svome Kralju otkrilo je u nedelju svoju divnu dušu, svoje široko slovensko srce, svoju ljubav prema junakom našem Kralju, prema svojoj miloj domovini Jugoslaviji.

Sama proslava počela je već u subotu na večer, uoči velikog istorijskog dana, govorima, iluminacijom, bakljadom, ophodom po mestu i t. d. Omisalj je bio ushićen, oduševljen. Vlč. g. dr. N. Zuvić održao je vrlo lep patriotski govor o Kralju i Jugoslaviji, što je sakupljeni narod još više elektrizovalo. U nedelju ujutru Sokolsko društvo, na čelu sa vojničkom glazbom i zastavom, obišlo je mestom, da pozove narod da se skupi na polazak k misi.

Posle mise bila je svečana sednica, pevanje, igranje i t. d., a popodne na trgu velika narodna veselica. Vojnička glazba sa Sušaka dala je čitavoj priredbi, koja je onako sjajno uspešla, još jači, još impozantniji karakter. Ovoj svečanosti učestvovao je čitav Omisalj, i staro i mlado, sa željom, da budu i oni deonici velike narodne slave. Izredalo se je više govornika, koji su isticali vrline našeg Kralja, kako u ratu, tako i u miru. Narod je oduševljeno klicao i pozdravljao svog Velikog Kralja. Veselica trajala je do 8 sati, a u 9 sati počela je svečana

sokolska akademija

s nagovorom br. Tome Jedrlinica, koji je u svom iscrpnom govoru orisao delovanje i zadatak Sokola uopšte, a našeg progranichnog napose. Nastupila su muška i ženska deca, muški i ženski naraštaj, te muško i žensko članstvo, a kao poslednja tačka bila je divna simbolika, alegorija snažne i moćne Jugoslavije, koju su skupno izvele sve vežbačke kategorije društva. Ova divna manifestacija sokolske misli i sokolskog rada, privukla je na naš lep trg more ljudi, i domaćih i stranih, koji su napeto i s uživanjem pratili svaki pokret, svakog vežbača.

Urnebesno klicanje, odobravanje, pljeskanje, stiskanje ruku i grljenje bilo je najjačim dokazom, kakav je osećaj strujao našim dobrim Omisljancima, koji još do sada nisu videli ovakvu harmoniju i duha i tela, međusobne ljubavi, požrtvovnosti, discipline, lepote, jakosti i zdravlja. Koliko je samo bilo gledalaca, koji su kroz suze dali vida svojim nutarnjim osećajima! Ta kako i nebi? Gde je toga bilo pred par godina!

Sve su vežbe izvedene uzorno, savršeno tačno, s razumevanjem i gimnastičkom elegancijom, te su se Omisaljanci iskazali još kao nikada do sada i time ujedno pokazali da znaju i mogu, a i hoće da rade, samo im treba vode, koji će to neizorano polje obraditi. Moram osobito istaknuti i javno izreći priznanje na neumornom radu br. Ivanu Turato, učitelju, koji je bio duša celog ovog sokolskog slavlja. Na naročiti način moram poticati nesebičan i požrtvovan rad s. Milene, a osobito s. Lade Engelmanove iz Ljubljane, koje su sve svoje sile i sokolsko znanje uložile, da ova priredba ovako divno ispadne. Brat starosta Milan Torbica izručio joj je pred skupljenom masom ljudi i članstvom Sokola lepu kitu cveća.

Sestre Slovenke vredne su svake hvale. Učinile su mnogo, a naše priznanje i hvala, neka im budu platom. Braći profesorima — kompozitorima Matetiću i Kumaru, posebna hvala, što su Slovenke-kolonistkinje uvećali onako težak venac naših omisalskih narodnih popevki, koje je naša domaća i strana publika tako toplo i simpatično nagradila aplauzom i pozdravima.

Po svemu ova je akademija i revija uspešla iznad svakog očekivanja. Organizacija odlična, izvedba divna, raspoređenje jedinstveno.

Uveren sam, da je ovo dalo našoj braći toliko potstrebka, da u svom radu neće sustati. Omisalj je s nama, a mi s njima, a ko je protiv nas neka nas ne buni. Kad Soko nebi bio u Omislju ništa više stvorio, nego što je stvorio, bilo bi dovoljno. Srušio je razlike, stare mržnje i kojekakve nazore i stvorio složnu, jedinstvenu omladinu. A to je mnogo, vrlo mnogo. Zato se držimo one: »Mišad grize, ali po tih gmiže...«

Naše je društvo pravilno shvatilo važnost velikog dana, i ono je učinilo

svoju svetu dužnost i naprama Omislju i naprama svom uzvišenom Vladaru, svom prvom i najvećem bratu Sokolu.

T. Kraljić.

SOKOLSKO DRUŠTVO RAB.

Proslava desetgodišnjice vladanja Nj. Vel. Kralja.

Uoči Kraljevog jubileja, dok je grad Rab i celi otok bio rasvetljen žiškima i kresovima, Sokolsko društvo Rab kao uvek kod svih državnih i nacionalnih proslava bilo je pročelnik proslave desetgodišnjice vladanja našega Kralja, koju je preduzela općinska uprava na Rabu. Sokolska glazba povela je povorku gradom i nagovestila građanstvu i Sokolstvu početak značajne proslave 16. augusta, koja je započela u ranu zoru budnicom sokolske glazbe.

U deset sati sokolska deca, naraštajci i naraštajci te lepa svita Sokolova u odori na čelu sa starešinom društva i sokolskom fanfarom krenuli su u povorci kroz grad i stigli do općinske zgrade otkud je zatim povedeno celo pučanstvo k stolnoj crkvi na svečano blagodarenje. Iza blagodarenja održan je na Trgu oslobođenja pred gradskom većnicom veliki manifestacioni zbor, kojim je prisustvovalo celo Sokolstvo, građanstvo i seljaštvo. Svi prisutni su velikom pažnjom i odobravanjem saslušali reči dra. Pezela, gradskog načelnika, pa lepi prigodni govor starešine Sokolskog društva Rab, brata Mačara.

Sa ovog velikog manifestacionog zbora poslan je brzajavni pozdrav odanosti i vernosti Nj. Vel. našem Kralju Aleksandru I. Sokolstvo razišlo se je pred svojim Sokolskim domom, gde je prigodni govor održao društveni prosvetar br. Zukić, apelirajući na sve za daljnji ustrajni rad na sokolskom polju, koji u rapskom Sokolu sada pred svečano otvorenje dovršenog društvenog doma treba da bude naročito intenzivan. Otvorenje će se obaviti na sam rođendan Nj. Kr. Vis. prestolonaslednika Petra, našeg saveznog starešine, 6. septembra o. g.

Sokolstvo svojim lepim brojem i u svojim odorama nema sumnje doprinelo je mnogo, da je ova značajna proslava Kraljevog jubileja tako veličanstveno uspešla.

Župa Zagreb

SOKOLSKO DRUŠTVO IVANIĆ-GRAD.

† Brat dr. Bogumil Kohout.

Dne 23. jula t. g. umro je u Pragu nakon duljeg bolovanja u 67. godini brat dr. Bogumil Kohout, lekar i gradski fizik ivanićgradski u penziji i dugogodišnji starešina Sokola u Ivanićgradu. Pogreb je bio 25. jula u krematoriju na Olsanech u Pragu.

Pokojni brat dr. Kohout došao je pre 36 godina iz Praga u Hrvatsku, gde je našao svoju drugu domovinu, koju je zavoleo kao i svoju česku zemlju. Službovao je u Uljaniku 3 godine, u Klostru Ivaniću 11 godina, a u Ivanićgradu bio je 21 godinu gradski lekar. U augustu 1929. dobio je penziju prešao se usled bolesti u Prag. Njegov odlazak iz Ivanićgrada pre 2 godine žalili su brojni građani i seljaci, a njegova smrt u Pragu izazvala je opću sućut. Povodom smrti mnogi članovi Sokolskog društva u Ivanićgradu odaslan su brzajavno saučesće porodici u Pragu.

Br. dr. B. Kohout bio je god. 1912. jedan od osnivača Hrv. Sokola u Iva-

Raspis

Društvo za zgradu Sokolskega doma v Šiški, Ljubljana VII., raspisuje oddajo profesionalistovskih del za zgradbo doma. Ponude se sprejemajo do 31. avgusta t. l.

Vse potrebne pripomočke je dobiti pri br. Hočevarju, lekarnarju v Šiški.

U našoj nakladi izašla je nova knjiga

Franjo Mačus:

Odbojka

(igra odbijanja lopte, Volley ball)

Službena svetska pravila, njihovo tumačenje i uputstva za igru

Tekst srpsko-hrvatski i slovenački

Cena kartoniranom primerku sa slikama 12 Din

»Jugoslovenska Sokolska Matica«
Ljubljana, Narodni dom

Uvažujte!

Od bratske Českoslovaške obce sokolske v Pragi smo prevzeli v razprodajo za področje Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije vso njeno knjižno zalogo. — Opozorjamo na to vsa bratska društva in vsakega poedinca, naj poslej krijejo svoje eventualne potrebe iz te zaloge pri nas, a ne več direktno iz Prage.

Jugoslovenska Sokolska Matica
Ljubljana, Narodni dom

nič-gradu. Na predlog brata Josipa Čolića izabran je tada za društvenog starešinu. Kao starešina bio je i idejni vođa društva. Posle svetskog rata bio je i starešina Jugoslovenskog sokolskog društva u Ivanič-gradu do likvidacije 1925. god. Uživao je ugled i poštovanje čestitog čoveka i prijatelja i vatrena rodoljuba. Kao široka slovenska duša, bio je uvek zanešen idejom bratstva i velikom mišlju jugoslovenskog narodnog jedinstva. Još za vreme najtežih dana pod Austro-Ugarskom isticao se je kao gorljivi nacionalista i Jugosloven.

U sokolskim redovima u Zagrebu i okolini poznat je kao odlični radnik i ideolog. On je god. 1912. poveo mlado društvo »Hrvatski Sokol« u Ivanič-gradu na VI. svesokolski slet u Prag, odakle su se članovi ovog društva

vratili sa velikim oduševljenjem. Njegovim intenzivnim radom i nastojanjem odličnog sokolskog radnika brata Josipa Čolića (načelnik Sokolskog okružja Sl. Brod) Hrv. Sokol u Ivanič-gradu zauzeo je vidno mesto u tadašnjem Hrvatskom Sokolskom Savezu. Osim održanih javnih vežbi u Ivanič-gradu, pod vodstvom brata dra. Kohouta priredivalo se izlete u obližnja sela, dolazeći tako u vezu sa širokim seljačkim narodom. U svrhu učvršćivanja sokolske svesti i ideje brat dr. Kohout održavao je i mnoga predavanja. Kada je 1918. godine stvorena slobodna i ujedinjena Jugoslavija, Hrv. Sokol u Ivanič-gradu jedno-glasno stupa u Jugoslovenski Sokolski Savez i pod vodstvom br. dra. Kohouta Sokolsko društvo nastavlja i razvija svoj rad, održavajući javne vež-

be i polazeći na sletove u Zagreb, Celje, Maribor, Ljubljani itd. Prilikom izleta u Ludinu 1920. na poticaj br. dra. Kohouta osnovalo se u Ludini Sokolsko društvo.

Dr. Kohout bio je neobično savestan sokolski radnik, koji je Sokolstvu predano služio. U svom sokolskom i jugoslovenskom uverenju nije se nikada pokolebao. Radi svog slovenskog dubokog osećanja i jugoslovenskog osvedočenja mnogo je pretrpeo.

U ostalim kulturnim i humanim društvima u Ivanič-gradu bio je aktivan član, a pratio je i književnost i sadržavao u »Liječničkom Vjesniku«. Kao lekar ostavio je u narodu vrlo dobru uspomenu. Poslednjih godina zbog bolesti povukao se od javnog rada, a to je imalo odjeka i na sokolske prilike u Ivanič-gradu.

Borcu za sokolsku ideju, prvom i dugogodišnjem starešini Sokola u Ivanič-gradu, pok. bratu dru. Bogumilu Kohoutu, neka je častan spomen! Zl. N.

SOKOLSKA ČETA LEVI DUBROVŠČAK.

U lepom selu na levoj obali Save, u Levom Dubrovščaku, udaljenom 8 km od Ivanič-града, osnovana je u junu Sokolska četa. Inicijativom, naprednih seljaka došli su delegati Sokolskog društva Posavski Bregi na sazvani zbor. Nakon govora delegata braće Luke Vučinića, dra. Maričića i Ive Poljugana, prisutni seljaci su jednoglasno zaključili osnovati Sokolsku četetu Levi Dubrovščak. Pošto se upisalo 35 članova, od toga lep broj vež-

bača, zbor se pretvorio u konstituira-juću skupštinu. Izabran je za starešinu brat Ivoš, za prosvetara i tajnika br. učitelj Peaković i za načelnika br. Stanko Marjanović. U ovoj četeti postoji i brojni podmladak. Sokolska četa Levi Dubrovščak stoji pod zaštitom Sokolskog društva Posavski Bregi. N.

Jesam li poslao pretplatu za sokolske listove?

Гранд Хотел „Петроград“

преко пута
железничке станице
БЕОГРАД

ŠIRITE SOKOLSKU
!!! ŠTAMPU: !!!
„SOKOLSKI GLASNIK“
„SOKO“, „SOKOLIĆ“ i
„NAŠU RADOST“

»IZVOR«
veletrgovina galanterijske,
nirberške i kratke robe
== SUŠAK ==
ŠETALIŠTE KRALJA PETRA
produžena Zvonimirova ul. 92

INDUSTRIJA SOKOLSKIH POTREPŠTINA

Branko Palčić Zagreb, Kraljice Marije 6

Dobavljač Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije
Prizajni naslov: „Trikotaža“ Zagreb * Telefon interurban 26-77

Izrađujem sve vrste sokolskih potrepština za javni i izletni nastup svih kategorija našega članstva i to tačno prema propisu Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Slike u originalnim bojama propisnih odijela nalaze se u knjizi „Organizacija Saveza SKJ“. — Zahtijevajte cjenike i prospekte. — Cijene vrlo umjerene, a za točnu i solidnu izradbu jamčim.

JOS. HAFNER zavod za umjetno vezenje

LJUBLJANA, Prisojna ulica (Tabor)

Izrađujemo sokolske zastave najjeftinije po našim ili priposlanim nacrtima, obazirajući se na propise SKJ. Molimo, tražite specijalne oferte i nacрте.

Najjeftinije zastave!

Priporoča se najstarejša slovenska pleskarska, ličarska, sobo- in črkoslikarska delavnica

IVAN BRICELI

LJUBLJANA, Dunajska cesta 16
Strokovna izvršitev telovadnega orodja. Delo solidno, cene zmerno

KLIŠEJE

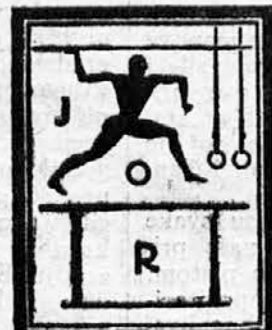
vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarna **ST-DEU** LJUBLJANA DALMATINOVA 13

Tvornica gimnastičkih i sportskih sprava

J. Oražem

Dobavljač Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

Ribnica, Dolenjsko

izrađuje sve sokolske vežbače sprave, opreme čitavih društvenih i školskih vežbaona, sportske potrepštine za laku atletiku, sprave za letna vežbališta, kupališta i bašče lju-ljanke, sprave za decu itd. Izrada savršena i elegantna, poslužba najsolidnija, cene najumerenije. — Ilustrovani cenik besplatno.

OSNOVANA 1881. GOD.

Državna željezara

»VAREŠ«

Poštanska, telegrafska i željeznička stanica

Vareš - Majdan

*

Preduzeće posjeduje 4 rudnika željezne rude, dvije visoke peći, ljevaonicu željeza, metala i čelika, te mašinsku radionicu.

Rudarski proizvodi: Hematit sa 60% sadržine željeza, limonit i siderit sa 50% sadržine željeza.

Proizvodi visokih peći: Martinovo i ljevaoničko sirovo željezo, te zrcalasto sirovo željezo.

Ljevaonica proizvoda: Odljeve od sivog željeza do neograničene težine, vodovodne cijevi svih dimenzija prema njemačkim normama sa kolčakom i pelešom, sa svim armaturama. — Kanalizacioni i građevinski lijev. Trgovački lijev i peći. — Strojne dijelove za svakovrsnu industriju. — Kompletne transmisije itd. Metalne dijelove i elektro-čelični lijev.

Telefon štev. 2312
Račun pošt. hran. 10.761

UČITELJSKA TISKARNA LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA

JE NAJMODERNEJE UREJENA I IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA OD NAJPREPROSTJEŠIH DO NAJMODERNEJŠIH

Tiska škole, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

LASTNA TVORNIKA SOKOLSKIH ZVEZKOV

Rogaška Slatina

je svetovno znano zdravilišče za bolezni želodca, čreves, ledvic, jeter, srca in živcev

Naravna, mineralna zdravilna voda iz znamenitih vrelcev

TEMPEL, STYRIA, DONAT

se razpošilja kot zdravilna in namizna voda po vsem svetu

Sezona od 1. maja do oktobra

Izven glavna sezone, t. j. od 1. V. do 15. VI. in od 1. IX. do 30. IX. je zdravljenje najuspješnije, bivanje u zdravilišću najudobnije in znatno ceneje. — Za glavno sezono naročite stanovanje takoj.

Prospekte dobite u vseh pisarnah »PUTNIKA«

Podrobna pojašnila zahtijevajte od

Ravnateljstvo zdravilišća